

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 187/2014-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. mája 2014 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti J.P.V.K. SROS, spol. s r. o., M. R. Štefánika 2265, Dolný Kubín, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Kováčik Legal s. r. o., Radlinského 1729, Dolný Kubín, konajúcou advokátom JUDr. Martinom Kováčikom, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 246/2012 z 25. júla 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti J.P.V.K. SROS, spol. s r. o., **o d m i e t a** pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. decembra 2013 doručená sťažnosť spoločnosti J.P.V.K. SROS, spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského

súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 246/2012 z 25. júla 2013 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Zo sťažovateľkou podanej sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Okresný súd Ružomberok rozsudkom sp. zn. 2 C 42/2012 z 3. októbra 2012 zamietol jej žalobu o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom a o náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú podala proti Slovenskej republike, za ktorú konal Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky. Na odvolanie sťažovateľky krajský súd rozsudkom napadnutým touto sťažnosťou potvrdil rozsudok okresného súdu.

3. Sťažovateľka v sťažnosti v podstatnom uviedla, že v predmetnom konaní si uplatnila nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu štátu, ktorá jej mala vzniknúť opakovaním viacerých nesprávnych postupov Správy katastra Ružomberok a Katastrálneho úradu Žilina, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Sťažovateľka svoje nároky odvíjala od postupu týchto orgánov štátu, ktorý mal za následok, že nerozhodnutím o vklade záložného práva v zákonom ustanovenej lehote v súvislosti s ostatnými okolnosťami a skutočnosťami postupne vznikajúcimi počas konania sa postupne znižovala hodnota pohľadávky, ktorá by ináč bola zabezpečená v plnom rozsahu. Sťažovateľka krajskému súdu vytýka, že sa nevysporiadal s jej odvolacou argumentáciou, v dôsledku čoho jeho rozsudok pôsobí arbitrárne a všeobecne. Ďalej sťažovateľka v podstatnom uviedla:

«Krajský súd v rozsudku vyvodil záver, že zo strany sťažovateľa ako navrhovateľa vo svojej podstate nejde o nič iné ako o prenesenie štandardného podnikateľského rizika na štát. V čiastočne zjednodušenej podobe (pre účely jednoznačnejšieho vysvetlenia) sa jedná o to, že v prípade, ak podnikateľský subjekt nesplní svoju povinnosť (osobitne povinnosť zaplatiť určitú/fakturovanú sumu), tak za neho túto povinnosť má splniť štát a ešte nahradiť aj (tvrdenú) nemajetkovú ujmu. Je nepochybné, že takéto nazeranie absolútne nekorešponduje s účelom a obsahom zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, že podstatou sporu bolo nepreplatenie faktúry odberateľom, že existencia nedobytných pohľadávok je súčasťou ekonomického (trhového)

prostredia a súčasťou podnikateľského rizika, strata neuhradením faktúry nesúvisí s činnosťou štátu (Správy katastra Ružomberok).

Sťažovateľ s takýmto názorom nemôže súhlasiť, pretože takýto záver vôbec nenachádza oporu vo vykonanom dokazovaní. Odvolací súd mal prihliadnúť na všetky okolnosti prípadu, čo neurobil. Z stavu, keď konanie spoločnosti Fatrainvest, s. r. o., ktorá bola sťažovateľovým dlžníkom a objednávateľom, vykazovalo známky trestného konania, snažila sa zmariť zabezpečenie pohľadávky dohodnutým spôsobom za výdatnej pomoci Správy katastra Ružomberok, ktorá vykonala nezvyčajný sled závažných pochybení v krátkom čase za sebou, všetky v prospech dlžníka vyhýbajúcemu sa splneniu zmluvných povinností, nemožno hodnotiť takéto konanie ako „podnikateľské riziko“. Vyjadrením takéhoto názoru poprel odvolací súd akékoľvek princípy právneho štátu a normálneho podnikateľského - trhového prostredia, pretože bežným rizikom nemôže byť následok porušenia povinností orgánu štátu ani protiprávne konanie iných osôb, ktorému súd nevenuje pozornosť, čím legalizuje porušenie práv účastníka právneho vzťahu.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že sťažovateľ prezentuje tvrdenie o strate ako preukázané, že v prípade zapísania záložného práva (aj) v jeho prospech by bola jeho pohľadávka (fakturovaná cena) uspokojená v celom rozsahu, uvedené nijako konkrétne nedokladoval/nepreukázal.

Pritom navrhovateľ - sťažovateľ v prvostupňovom konaní žiadal vykonať znalecké dokazovanie znalcom z odboru ekonomiky, aby určil hodnotu pohľadávky ku dňu postúpenia, ktorá by bola zabezpečená záložným právom a hodnotu pohľadávky nezabezpečenej záložným právom. Prvostupňový súd takýto dôkaz nevykonal a v rozhodnutí neodôvodnil, prečo takýto dôkaz nevykonal. Sťažovateľ túto skutočnosť namietal v odvolaní a žiadal vykonať navrhnuté dokazovanie. Odvolací súd sa týmto tvrdením nezaoberal, ponechal ho bez povšimnutia, avšak konštatoval neunesenie dôkazného bremena...

Odvolací súd ďalej konštatoval, že podľa argumentácie navrhovateľa, navrhovateľ namieta práve rozhodnutie o zastavení konania o povolenie vkladu záložného práva v jeho prospech, teda namieta nezákonnosť rozhodnutia štátneho orgánu, ktorá však vyslovená nebola; preto platí prezumpcia správnosti/zákonnosti dotknutého rozhodnutia...

Odvolací súd úplne prehliadol skutočnosť, že sťažovateľ namietal nesprávny postup celého radu viacerých, bezprostredne nadväzujúcich konaní Správy katastra Ružomberok,

pričom rozhodnutie o zastavení konania bol len posledným z úkonov porušenia postupov daných zákonom.

Z uvedeného je možné vyvodit' záver, ktorý nie je prípustný v právnom štáte, že ak sa sťažovateľovi z ekonomických dôvodov nepodarilo dosiahnuť zrušenie rozhodnutia, ktoré riadne napadol, pretože už nebol schopný pre vyvolanú druhotnú platobnú neschopnosť fungovať a okolnosťami bol donútený pohľadávku „predať“, je rozhodnutie ako aj celé predchádzajúce konanie správy katastra potrebné považovať za správne...

Opätovne navrhovateľ poukazuje na skutočnosť, že správa katastra neodôvodnene vyčkávala na ukončenie konania..., neodôvodnene spôsobovala prieťahy v konaní a pokiaľ by riadne vykonala záznam, neboli žiadne dôvody pre odmietnutie povolenie vkladu záložného práva v stanovenej lehote. Nesprávnosť postupu a s tým spojené prieťahy v konaní boli preukázané aj protestom prokurátora ako aj rozhodnutím Katastrálneho úradu v Žiline, ktorým uložil povinnosť správe katastra konať. Správa katastra nerozhodla o vklade, či už povolení alebo zamietnutí a následne uložila navrhovateľovi povinnosť odstrániť „vady úkonu“ a zosúladiť opis veci so stavom podľa LV, hoci zápis na LV bol preukázateľne v rozpore so skutočnosťou, ktorú preukazovali listiny, ktoré boli doručené správe katastra. Následné rozhodnutie o zastavení konania bolo len pokračovaním nezákonnosti, nie jediným pochybením, ale len jedným z pochybení.

Takisto nemožno nechať bez povšimnutia iné s tým súvisiace konania pred správou katastra, v ktorých záložný dlžník uznal zmluvné pokuty niekoľko násobne presahujúce sťažovateľom zabezpečovanú hodnotu a na zabezpečenie ktorých zriadil záložné právo k majetku, na ktoré malo byť zriadené záložné právo sťažovateľa, ponechal bez povšimnutia začatie výkonu záložného práva VÚB a.s. pre zabezpečenie pohľadávku predajom za cenu 1/20 hodnoty nehmuteľnosti keď konateľ záložného dlžníka a riaditeľ pobočky, ktorá poskytla úver a začala výkon záložného práva boli bratia a pod., teda stav, že ak by došlo k zastaveniu konania o povolení vkladu záložného práva, sťažovateľ by stratil všetky šance v čo i len nepatrnom rozsahu uspokojiť pohľadávku...

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy

o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy)...

Sťažovateľ nežiada preskúmať rozhodnutia súdov po ich vecnej stránke, ale žiada preskúmať splnenie si povinností poskytnúť sťažovateľovi právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces ako aj kontrolu interpretácie a aplikácie zákona vykonanej všeobecnými súdmi v súvislosti s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.»

4. V petite sťažnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom rozhodol tak, že rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Zároveň žiadala, aby ústavný súd zrušil rozsudok krajského súdu, vrátil mu vec na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov konania, ktoré nevyčísliť.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS. 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07).

8. Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že tento vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

9. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou a dohovorom najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07). Vychádzajúc z týchto kritérií ostalo v právomoci ústavného súdu posúdiť, či rozsudkom krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu, mohlo dôjsť k zásahu do označených práv sťažovateľky. V odôvodnení rozsudku krajského súdu tento na jeho vlastné odôvodnenie uviedol:

«Napadnutým rozsudkom okresný súd v celom rozsahu zamietol návrh navrhovateľa. Vychádzal z toho, že navrhovateľ nepreukázal, že v prípade, ak by Správa katastra Ružomberok aj povolila vklad záložného práva v jeho prospech, bola by plne uspokojená jeho pohľadávka. Dotknuté tvrdenie zostalo len v rovine tvrdenia a nebolo ničím podložené ani preukázané. Navrhovateľ taktiež nevyčkal na výsledok konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov a dobrovoľne uzatvoril zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorou súhlasil s postúpením len za 80 % jej hodnoty. Žiadne z napadnutých správnych rozhodnutí nebolo pritom v predpísanom konaní zrušené alebo zmenené. Okresný súd taktiež konštatoval, že v konaní pred Krajským súdom v Žiline v rámci správneho súdnictva bola pozastavená vykonateľnosť rozhodnutí orgánov katastra. Navrhovateľ nevyužil ani všetky dostupné prostriedky na ochranu jeho práv napr. inštitút predbežného opatrenia. Nakoľko nebolo preukázané, že vznikla škoda nesprávnym úradným postupom orgánom štátu, okresný súd konštatoval nedôvodnosť aj nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Zopakoval, že nebolo preukázané, že to bol práve (tvrdený) nesprávny úradný postup orgánov katastra, ktorý by spôsobil, že sa navrhovateľ dostal do situácie

platobnej neschopnosti. Bolo to predovšetkým konanie jeho dlžníka, ktorý neuhradil navrhovateľovi pohľadávku.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ... Odvolateľ zdôraznil, že hlavným problémom a prioritnou otázkou v celej veci bola predĺženosť dlžníka FATRAINVEST s.r.o. a jeho kroky smerujúce k vyhnutiu sa splnenia záväzkov voči navrhovateľovi. Nerozporoval záver, že rozhodnutia orgánom katastra neboli zrušené, ale to neznamená zákonnosť ich úradného postupu. Naopak tento sa vyznačoval nesústredenosťou, nadbytočnými úkonmi a nesmeroval k odstráneniu právnej neistoty...

Krajský súd ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Hoci právnej argumentácii navrhovateľa nemožno uprieť určitú vecnosť a racionálnosť, v konečnom dôsledku je uplatňovaný nárok na náhradu škody voči štátu pomerne účelovou konštrukciou. Vo svojej podstate nejde totiž o nič iné ako o prenesenie štandardného podnikateľského rizika na štát. V čiastočne zjednodušenej podobe (pre účely jednoznačnejšieho vysvetlenia) sa jedná o to, že v prípade, ak podnikateľský subjekt nesplní svoju povinnosť (osobitne povinnosť zaplatiť určitú/fakturovanú sumu), tak za neho túto povinnosť má splniť štát a ešte nahradiť aj (tvrdenú) nemajetkovú ujmu. Je nepochybné, že takéto nazeranie absolútne nekorešponduje s účelom a obsahom zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

Samotný navrhovateľ výslovne (taktiež v rámci posudzovaného odvolania) uviedol, a zodpovedá to aj preukázanému skutkovému stavu, že základom celého problému bolo nesplnenie povinnosti obchodnou spoločnosťou FATRAINVEST, s.r.o., v ich vzájomnom podnikateľskom vzťahu (nepreplatenie poslednej faktúry). Situáciu, kedy jedna zo zmluvných strán neplní náležité svoje povinnosti v rámci záväzkového vzťahu s iným podnikateľom, je jednoznačne štandardnou (hoci spoločensky nežiadúcou) situáciou predstavujúcou podnikateľské riziko. Rovnako štandardnou (hoci rovnako nežiadúcou z hľadiska fungovania „zdravého“ ekonomického prostredia), je i snaha neplatičov (v danom prípade spoločnosti FATRAINVEST, s.r.o.) vyhnúť sa splneniu ich povinnosti využitím rôznych postupov, ktorých dôsledkom je neraz stav, kedy z titulu platobnej neschopnosti nie je možné od nich reálne pohľadávky vymôcť. Inými slovami, aj existencia

nedobytných pohľadávok je súčasťou ekonomického (trhového) prostredia a súčasťou podnikateľského rizika.

Akceptovanie zodpovednosti štátu za takúto „škodu“ v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. by znamenalo úplne popretie základných princípov trhového hospodárstva. Podnikateľ by mohol vstupovať do akýchkoľvek podnikateľských projektov (osobitne nedostatočne finančne pokrytých a zabezpečených) s istotou, že v konečnom dôsledku mu štát nahradí všetky ním uplatňované nároky voči jeho obchodným (záväzkovým) partnerom. Z predmetného (všeobecnejšieho) hľadiska je nadväzne nepochybné, že nárok navrhovateľa vo svojej podstate nie je odôvodnený.

V súdnej veci navrhovateľ (z jeho pohľadu snád' i čiastočne pochopiteľne) sa snaží veci interpretovať tak, aby neutrpel stratu t.j. aby vyfaktúrovaná cena prác a materiálu dodaných spoločnosti FATRAINVEST, s.r.o., mu bola uhradená v plnej výške. Takto uplatňovaná škoda - rozdiel medzi cenou/hodnotou, za ktorú postúpil pohľadávku voči danej spoločnosti tretím subjektom a fakturovanou cenou - však nemá žiaden bezprostredný súvis s činnosťou štátnych orgánov, osobitne s činnosťou Správy katastra Ružomberok, či Katastrálneho úradu Žilina. Fakturovaná cena bola dôsledkom dohody dvoch podnikateľských subjektov mimo akúkoľvek ingerenciu štátu resp. štátnych orgánov. Rovnako cena, za ktorú navrhovateľ pohľadávky postúpil tretím subjektom, bola výsledkom jeho vlastného rozhodnutia, prejaveneho konkrétnym právnym úkonom bez toho, aby v rámci daného procesu bol činný štátny orgán. Z hľadiska eventuálnej zodpovednosti štátu ide tak iba o škodu hypotetickú „vytvorenú“ výlučne činnosťou navrhovateľa.

Tvrdenia navrhovateľa, že predmetný rozdiel medzi fakturovanou cenou a cenou, za ktorú pohľadávky postúpil, vznikol v dôsledku činnosti Správy katastra Ružomberok, eventuálne v spojitosti s činnosťou katastrálneho úradu Žilina, je tendenčným tvrdením s viacerými účelovo na jednej strane zamlčanými a na strane druhej zvýraznenými okolnosťami.

Hoci navrhovateľ ako preukázanú skutočnosť prezentuje svoje tvrdenie, že v prípade zapísania záložného práva (aj) v jeho prospech by bola jeho pohľadávka (fakturovaná cena) uspokojená v celom rozsahu, uvedené nijako konkrétne nedokladoval/nepreukázal. Odvolateľ opakovane zdôrazňuje, že namieta úradný postup Správy katastra Ružomberok (čiastočne aj Katastrálneho úradu Žilina) a nie ich rozhodnutia, V konkrétnostiach jeho

argumentácie však namieta práve rozhodnutie o prerušení konania o povolenie vkladu záložného práva v jeho prospech. To znamená, že namieta nezákonnosť rozhodnutia štátneho orgánu, ktorá však vyslovená nebola; preto platí prezumpcia správnosti/zákonnosti dotknutého rozhodnutia...

Z konštatovaných konkrétnych okolnosti prípadu je zhodne - ako z vyššie uvedených všeobecnejších hľadísk - zrejmé, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný. Preukázaný nebol nesprávny úradný postup, príčinná súvislosť a napokon ani (tvrdená) škoda. Pokiaľ okresný súd sa zaoberal týmito jednotlivými atribútmi vzniku zodpovednosti štátu a konštatoval ich nenaplnenie, je (opäť) len účelovým prístupom navrhovateľa, ak vytrhávajúc z kontextu rozhodnutia argumentuje tým, že ak okresný súd skúmal výšku škody, tak musel mať preukázaný nesprávny úradný postup, resp. jeho príčinnú súvislosť so škodou.

Okresný súd sa v primeranom rozsahu zaoberal vymedzením inštitútu zodpovednosti štátu za škodu pri výkone verejnej moci, nadväzne s poukazom na konkrétne okolnosti súdeného prípadu predložil zrozumiteľné argumenty, prečo nevidí priestor na vyhovie uplatňovanému nároku. Účinne sa taktiež vyporiadal s argumentáciou navrhovateľa a uviedol viacero dôvodov, ktoré súhrnne viedli k zamietnutiu jeho návrhu,

Krajský súd zdôrazňuje, že odlišné (subjektívne) hodnotenie vlastných argumentov navrhovateľom, resp. jeho neakceptovanie záverov okresného súdu nezakladá arbitrárnosť, či nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia a nie je ani porušením práva na súdnu ochranu. Súčasťou tohto základného práva totiž nie je aj právo na úspech v konaní. Inými slovami, nie je porušením práva na spravodlivý proces, ak súd nevyhovie procesnému alebo meritórnemu návrhu účastníka. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR taktiež nemožno považovať to, že okresný súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv navrhovateľa.»

10. Jadro právneho problému v právnej veci sťažovateľky takto spočívalo v právnom posúdení naplnenia, resp. nenaplnenia predpokladov na vznik zodpovednosti štátu za tvrdenú škodu (a nemajetkovú ujmu), ktorá jej mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom orgánov štátu. Výlučnú právomoc v tejto občianskoprávnej veci mali všeobecné súdy (čl. 142 ods. 1 ústavy). V intenciách mantinelov možných zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov posúdil ústavný súd len to, či rozsudok krajského súdu je

ústavne udržateľný, t. j. či nevykazuje znaky svojvôle, arbitrárnosti, či je náležite odôvodnený a či výklad práva všeobecným súdom nie je taký, že popiera účel a zmysel príslušných zákonných noriem (m. m. I. ÚS 23/2010).

11. Z odôvodnenia sťažnosťou napadnutého rozsudku krajského súdu podľa názoru ústavného súdu jasne a zrozumiteľne vyplývajú dôvody, pre ktoré potvrdil rozsudok okresného súdu. V odôvodnení napadnutého rozsudku dal krajský súd aj s odkazom na dôvody rozsudku okresného súdu sťažovateľke podrobnú a ústavne akceptovateľnú odpoveď na to, prečo nedošlo k vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom označených orgánov štátu. Krajský súd v tomto smere primerane a najmä ústavne udržateľne zdôvodnil absenciu preukázania nesprávneho úradného postupu, príčinnej súvislosti a taktiež aj tvrdenej škody, teda všetkých predpokladov na vznik zodpovednosti štátu za škodu. Odôvodnenie sťažnosťou napadnutého rozsudku súčasne dáva logické odpovede na odvolaciu argumentáciu sťažovateľky, ktorej krajský súd na jednej strane neupiera racionalitu a vecnosť, na strane druhej však konštatuje jej účelovosť, hypotetickosť a v konečnom dôsledku aj popretie princípov, na ktorých je postavená zákonná úprava odškodňovania za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

12. V okolnostiach prípadu preto ústavný súd konštatuje, že právny záver krajského súdu v spojení so závermi rozsudku okresného súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natol'ko odchyľil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým zásadne poprel ich účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010). Skutočnosť, že sa sťažovateľka s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08). Vzhľadom na uvedené ústavný súd opäť odkazuje na svoju judikatúru, v zmysle ktorej mu pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na súdnu ochranu neprislúcha ani vylepšovať či dopĺňať dôvody napadnutého rozsudku krajského súdu (napr. IV. ÚS 325/08, III. ÚS 538/2012).

13. Ústavný súd totiž nie je skutkovým súdom, ktorý by sám mohol a mal prehodnocovať dôkazy už skôr vykonané všeobecnými súdmi a následne právne posudzovať, či konkrétne postupy orgánov štátu spadajú pod obsah neurčitého právneho pojmu „nesprávny úradný postup“. Rovnako neprislúcha ústavnému súdu, aby skúmal, či sťažovateľke v príčinnej súvislosti s takýmito postupmi mohla vzniknúť majetková škoda, resp. nemajetková ujma. Hodnotenie vykonaných dôkazov všeobecnými súdmi a právne posúdenie konania sťažovateľky aj napriek tomu, že sa s nimi sťažovateľka nestotožňuje, má podľa záverov ústavného súdu svoju vnútornú logiku, je konzistentné, nerozporné a nemožno ho považovať ani za zjavne nerozumné.

14. V rozsudku krajského súdu teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu. Pokiaľ teda ide o namietaný zásah do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd uzatvára, že rozsudok krajského súdu je vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, rešpektuje zákonné požiadavky na odôvodnenie (skutkové a právne) rozsudku (§ 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), nie je arbitrárny a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na otázku, prečo krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Inak povedané, v sťažnosti absentuje ústavnoprávny rozmer. V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s namietaným rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní,

ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky, ktoré sú viazané na to, že sťažnosti by bolo vyhovené (zrušenie rozsudku krajského súdu, vrátenie veci na ďalšie konanie a náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2014